

PERIÒDICH SATIRICH.

HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

M. BORELLI.

Es una artista completa,
canta com un rossinyol
y brilla en la escena lírica
ab llum propia, com lo sol.

COSAS DE LA CASA GRAN.

Durant la senmana tothom ha parlat de lo mateix: dels comptes de la Exposició universal. Y está clar: comptes vells barallas noves.

No hem de fer l' historia de lo ocorregut.

Tots los periódichs han publicat: primer, la noticia de que la Comissió d' Hisenda havia senyalat un plasso de vint dies á la Comissió liquidadora de la citada Exposició pera presentar los indicats comptes. Segón: un remittit de D. Francisco, que á ratos perduts exerceix de gran personatge, consignant ab tota la majestat que 'l cas requería, que 'ls comptes havían sigut entregats *so'emnement* á últims de abril, al arcalde Sr. Maciá y Bonaplata, y queixantse, en apariencia, de la Comissió de Hisenda, pero en realitat del arcalde, contra 'l qual se dirigeixen fa temps totes las rancunias franciscanas.

Lo remittit del ciudadá benemérit va ferne de petits.

Un del tinent d' arcalde Sr. Fuster ó *Fúster* (com voldria ell que l' anomenessen perque aixís l' apellido faria més inglés); un altre de un pilot de regidors, desexintse de la obediencia del arcalde, á qui citavan y emplantavan pera la sessió més immediata, y un altre de D. Félix declarant que de moment se 'n anava á Sant Joan de las Abadessas, terra de carbó, es á dir: terra negra, com lo seu porvenir, si no procura espavilarse y tirar pèl dret.

Després dels comunicats han vingut las murmuracions y 'ls projectes: á continuació un viatge á Madrid del Sr. Lluch, que juga sempre 'l paper de gran diplomátich, que té sempre la maleta á punt per anarse'n á Madrid y sempre á punt la llengua pera desacreditar als seus companys de corporació que li fan sombra; advocat molt amant de sostenir acusacions, no en judici públich, sino de camarilla en camarilla, y quan l' acusat, en rahó de la distancia, no s' hi pot tornar.

Y després del viatge del Sr. Lluch, la sessió del dimars.

De tot aixó suposo enterats als lectors de la ESQUELLA DE LA TORRATXA, y per consegüent no haig de reproduhir aquest quadro de miserias.

Lo que passa á la Casa gran estava previst de sobras, y si alguna cosa m' extranya es que haja tardat tant á succehir.

..

Los mals del Ajuntament de Barcelona venen de lluny: son crónichs.

Si haguessem d' escriure la historia de aqueixa malaltia concejalesca que pateix la ciutat, hauríam de remontarnos á las primeras corporacions municipals de la época de la restauració. Ja llavors va manifestarse l' enfermetat per dos síntomas gravíssims; primer: l' esperit de despilfarro, una especie de llaga cancerosa que feya que las mans dels regidors siguessin foradadas; y segón: l' esperit de trafica, que apoderantse del cens electoral privava á la ciutat de nombrar als representats que millor poguessen desempenyar la bona gestió dels seus interessos.

Desde aquella fetxa fins avuy no 's pot dir que s' hajan fet unas eleccions veritat. Las bonas intencions dels electors s' han estrellat constantment en un cens amanyat, deficient, escandalós. Per aixó las que avants eran parodias d' elecció varen manifestarse lo passat desembre ab un re-

traiment general de tots los partits y de totes las agrupacions, que va fer que 's digués:

—L' Ajuntament avuy elegit no es viable: es un feto informe.

Los més caritativs demanavan qu' en lloch de instalharlo en lo Saló de cent, sigués traslladat al cementiri del S. O.

Van comprendre 'ls regidors vells que quedavan á la casa, heréus de tots los vicis de la desatentada administració franciscana, y en aquest punt van ser de la mateixa opinió 'ls que hi entravan de nou, qu' era precís, de moment, parar lo cop de la indignació pública, próxima á desencadenarse, fent un acte de homes prudents.

Es á dir, elegint arcalde primer á una persona ben vista de la ciutat.

Y van alzar la candidatura del Sr. Maciá y Bonaplata.

Y 'l proclamaren redemptor... á reserva de crucificarlo.

Aquest y no altre es lo verdader aspecte de la qüestió que avuy se ventila.

L' acort de la comissió de Hisenda, lo comunicat de D. Francisco... totes las qüestions de forma suscitadas ara, son pretextos, son medis més ó menos agafats per las patillas pera lograr los propósitos ja tradicionals que segueixen aquells regidors, que á predominar l' esperit que reynava á primers de desembre últim, havían de caure l' endemá mateix de ser elegits.

..

Apenas lo Sr. Maciá y Bonaplata empunyá la vara, ja varem preveure lo que succehiria.

Una de dos: ó 's prestaria 'l nou arcalde á deixar la seva bandera pera cubrir tot lo contrabando, y en aquest cas hauria de assumir responsabilitats y desprecis poch envejables; ó fentse fort en l' exercici del seu càrrech, sucumbiria á qualsevol emboscada dels mateixos que l' havían nombrat.

No hi ha res pitjor que una brega de totes las horas, de tots los moments ab qui considera 'l càrrech de regidor com lo considera la majoria dels nostres, ó sigan las deixas del anterior ajuntament y molts dels novament entrats, á despit dels acorts de retrahiment dels partits á que pertanyían, y á favor del apartament de la unanimitat del cos electoral. Un home sol contra tants, ha de sucumbir necessariamente.

¡Y quinas dents més esmoladas no traginan los tals regidors!

Apart de aixó, la verdadera alcaldía no es, com tal vegada haja cregut lo Sr. Maciá, aquelluntuós despaig de la Casa gran, al qual ell se dirigeix tots los matíns á las vuyt; nó: la verdadera alcaldía, per molts, está instalada en un pis segón del carrer de Fontanella.

Allá 's reparteixen las consignas: allá s' estudian los moviments estratégichs: allá 's canta á totes horas la conjura dels *Hugonots*. Hi ha temperaments rancuniosos, que no olvidan may un agravi, y per agravi tenen que un' altra persona, encare que sigui per ministeri de la lley, vaja á ocupar lo silló qu' ells creyan de la seva exclusiva propietat.

Lo Sr. Maciá, al pendre possessió del càrrech, va tributar espessas columnas d' incéns al seu antecessor. Aquell incéns al cap de mitj any s' ha condensat, y avuy no falta qui li torna convertit en glopadas de verí.

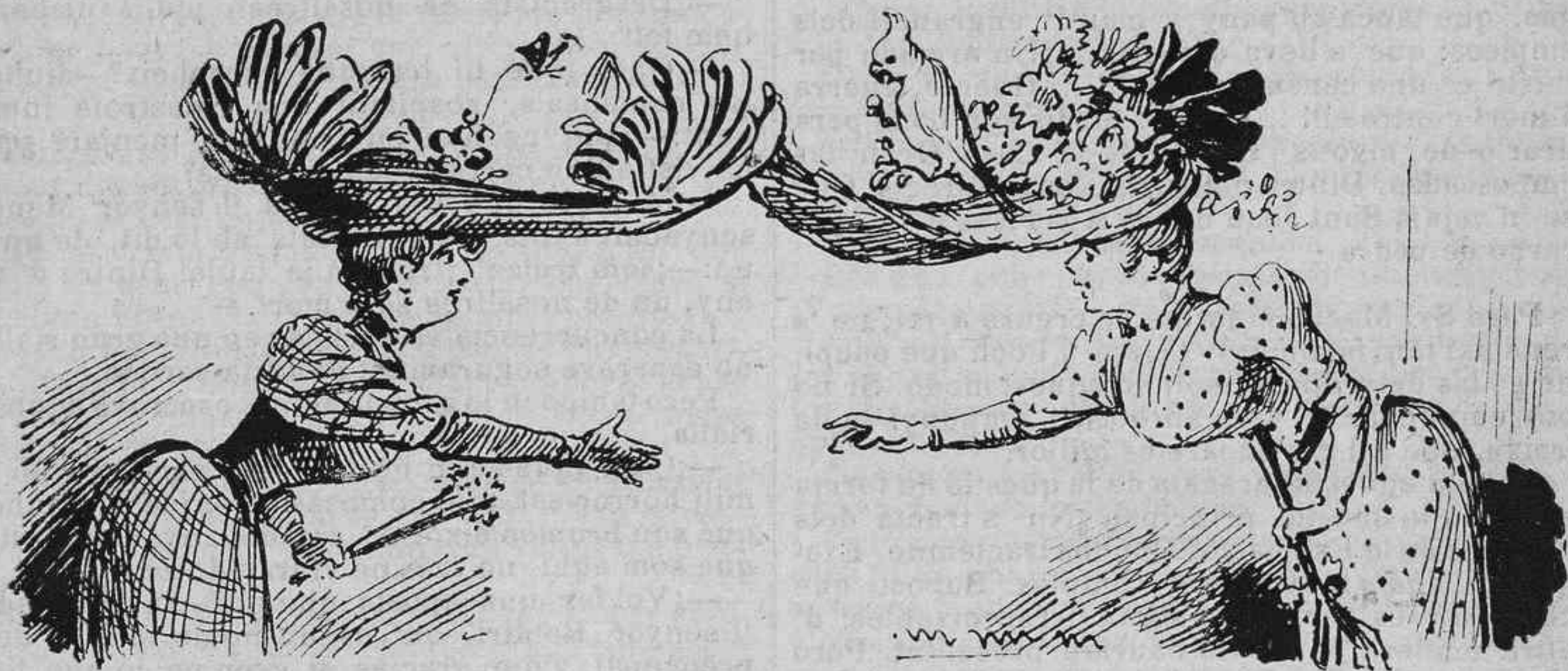
Si algú 'ls diu que l' acort de la comissió de Hisenda que va donar lloch al comunicat de don Francisco era un *pan comido*, entre algún regi-

SOMBRERASSOS DE SENYORA.

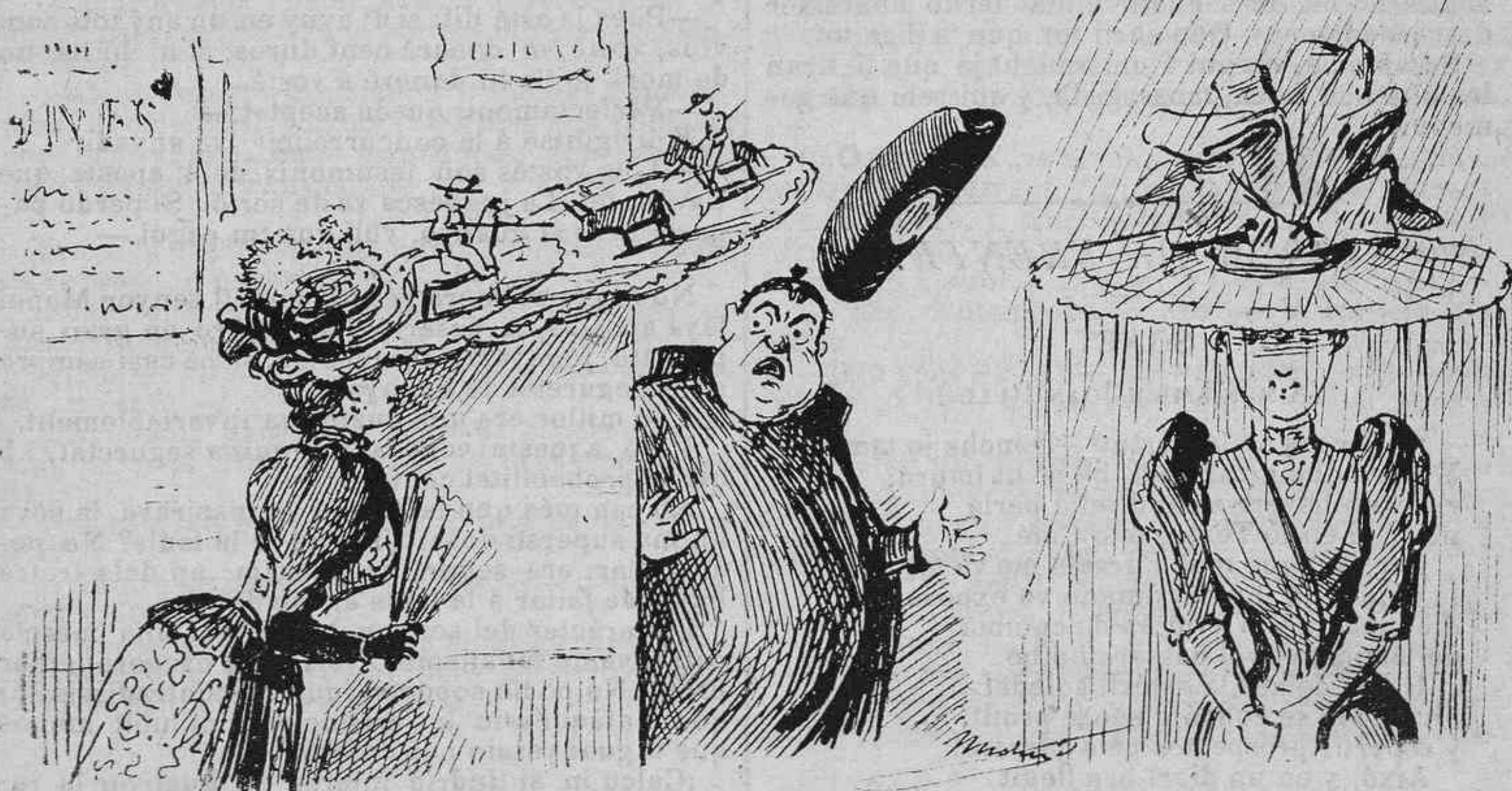
En los teatros, assentadas,

— forman serias barricadas.

Al despedirse, está clá,

— no poden darse la má.

Al tombar las cantonadas
hi ha xoques cada moment.

En cambi, 'ls días de pluja,
forman un toldo excelent.

dor dels vells y un ex-arcalde que 's demna per tornarho á ser, s' ho poden creure. Per l' embull se reconeix la troca, y certas trocas no poden procedir sino del vetllador de un sastre de casullas.

¿Cóm s' explica, sino, que al procedirse á la reconciliació y reorganisió del partit fusionista, que ha coincidit ab la maranya del ajuntament, s' haja prescindit en abso'lut del nom del Sr. Maciá y Bonaplata?

¿No signifícan res los cárrechs que ha ocupat dintre de aquell partit? ¿No representa res lo cárrech de president de la corporació municipal?

Precisament perque va prestarse á desempeñar l' arcaldía li tenen jurada. Hi ha marquesos implacables que no perdonan als atrevits que s' arriscan á posarse al seu nivell.

—¡Y un arcalde que no segueix las màvas tradiccions! —diuhen.—Un arcalde que no dona esmorsars! ¡Un arcalde que no derrotxa! Un arcalde que té disgustats als de la meva clica, que no 'ls deixa ficar la mà á la pastera de las gangas; que tanca ab pany y clau l' engranall dels empleos; que 's lleva dematí!... ¡Un arcalde per l' istil es una censura vivent!... ¡Guerra, guerra á mort contra ell! .. Tots los medis son bons pera tirar-lo de bigotis dintre de la Casa Gran, las emboscadas. Dintre del partit, los desprecis. Que se 'n vaja á Sant Joan de las Abadesas á menjar carbó de pedra

Pero Sr. Maciá, si m' ha de creure á mí, no 's rendeixi tant fàcilment. Ocupi 'l lloch que ocupi, no se las deixi dur al molí de aquest modo. Si no pot empunyar la vara ab borlas, empunyi la de freixa, que pèl cas encare es millor.

Ab tota aquesta saragata de la qüestió de forma s' olvida la qüestió principal. ¿No 's tracta dels comptes de la Exposició? Donchs tractémne. Examiném aquests famosos comptes. Suposo que com á treball artístich serán irreprotxables: d' altra manera ja no 'ls haurían presentat. Pero aixó no basta. Tot Barcelona recorda l' any dels tiberis y de las disbauixas, y las sumas que van derrotxarse y la forma en que varen ser derrotxadas, no ha de ser tant difícil ferho apareixer descarnadament. Que surti tot, que 's diga tot.

Sr. Maciá, cregui á un amich: ja que li fican los dits á la boca, mossegada, y qui rebi que gemegui.

P. DEL O.

CAMBI DE FRENTE.

SONET.

(A MON AMICH JOAN RULL.)

¿Tú creus ab la Virtut?—Donchs jo també. Encare que no abundi, bè n' hi haurá; recordo haver sentit d' ella parlar no sé si en lo Teatro ó lo Café.

Per cert que molta gracia me va fé' la opinió qu' un cert mano va exposá', dihent que la Virtut ha de cambiá' de táctica, si vol passars'ho bè.

Ha de deixar la estéril soledat ahont ara se consúm sense profit, y repartir prospectes pèls carrers.

Aixó, y en un diari ben llegit

alabar lo seu mérit olvidat com fan tants de *doctors* guanyant diners.

E. VILARET.

AL CAP DEL ANY...

Lo magnífich dinar tocava ja al seu terme. Alguns convidats comensavan á rumiar lo brindis que dispararian al senyor Baldiri; altres preparavan alguna broma que fés forsa gracia á la concurrència y halagués la vanitat del amable convidador; altres proposavan que 's cantés una mica, mal fossin los goigs del sant ab excusa del qual se celebrava la festa; altres, en fi, ja no sabían lo que 's deyan ni lo que 's pescavan, y apenas podían sostenir la copa ab la mà.

De repent, lo senyor Manel, que seya al costat del amo de la casa, s' aixeca assaltat per súbita agitació, y ab las màns crispadas, los ulls fora de las órbitas y 'l cabell erissat, exclama mirant á tothom, sense mirar á ningú:

—¡Desgraciats de nosaltres! ¡quín disbarat hem fet!

—¿Qué! ¿qué hi ha? ¿qué succeheix?—diuhen los comensals, sospitant una catástrofe imminent:—¿qué 'ns han envenenat lo menjar? ¿qué ha vist algún cartutxo de dinamita?

—¡Mirin lo que hi vist!—fa 'l senyor Manel, senyalant á tots los convidats ab lo dit, de un á un:—¡som tretze! ¡tretze á la taula! Dintre d' un any, un de nosaltres será mort.—

La concurrència vá esclatar en una gran rialla: no esperava segurament aquesta sortida.

Pero tampoch lo senyor Manel esperava aquesta rialla.

—¡Qué! ¿qué se 'n burlan?—vá exclamar ab to mitj horrorisat, mitj compassiu:—¿qué 's creuhen qué son bromas aixó? Al cap del any, dels tretze que som aquí, no més ne viurán dotze.

—¿Vol fer una aposta que nó?—vá respondre 'l senyor Baldiri, qu' es un home felís y des preocupat, y que gracias si creu en lo que toca y palpa

—¿Una aposta?... Vaya si la faig: m' hi jugo lo que vosté vulga.

—Pues ja está dit: si d' avuy en un any tots som vius, vosté 'm donará cent duros; si n' hi ha un de mort, jo 'ls hi donaré á vosté.

—Perfectament: queda acceptat.—

Y dirigintse á la concurrència vá anyadir:

—Tots vostés son testimonis de l' aposta que havém fet. La juguesca vá de serio. Si perdo pagaré; pero si guanyo, vull que 'm pagui.—

No era la primera vegada que 'l senyor Manel feya apostas. A pesar de ser avaro en gran superlatiu, jugava ab freqüencia, si bè casi sempre ab la seguretad de guanyar.

Y lo millor era que guanyava invariablement

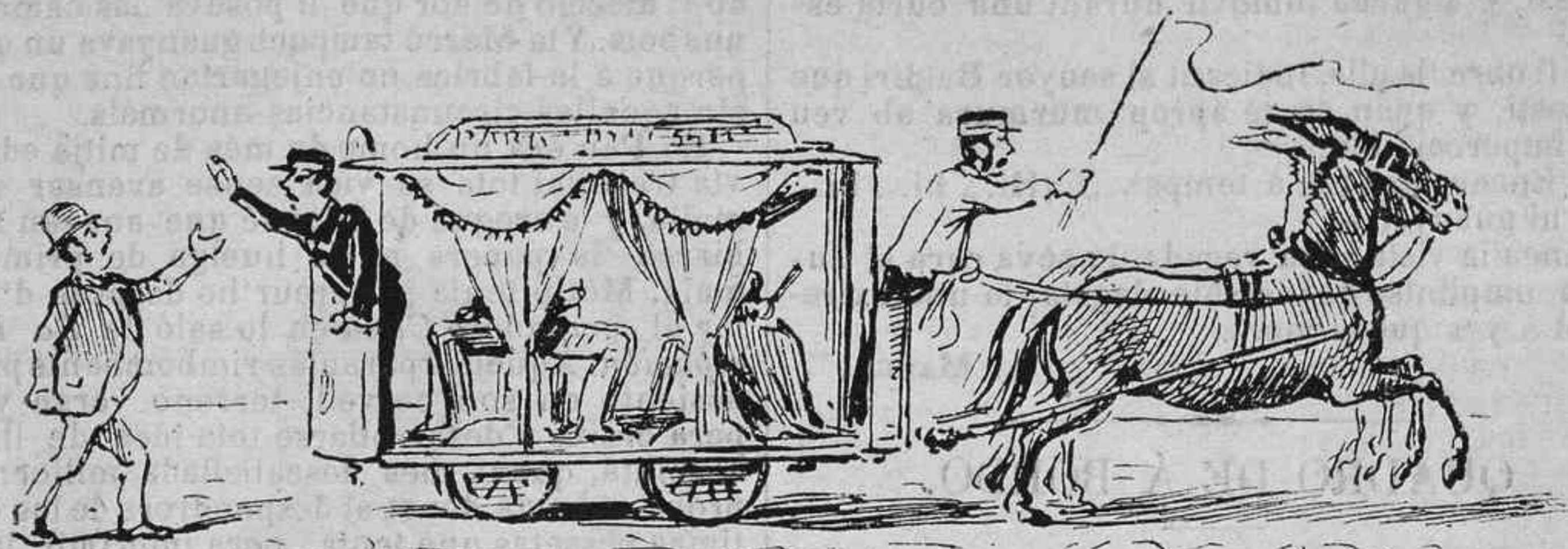
Pero, aquesta vegada, ¿ab quina seguretad, ¿b quina probabilitat contava?

Ab cap més que la fé que li inspirava la seva ánima supersticiosa. ¿Tretze á la taula? No podia fallar; era segur, seguríssim: un dels tretze havia de faltar á la llista al cap del any.

Lo carácter del senyor Manel era una mescla extranya de fanatisme, avaricia y exagerat amor propi. No podia soportar que 'l contradissin, ni que li ataquessin las creencias... ni molt menos que li guanyessin cap cuarto.

¡Calcu in si tindria interés en guanyar la ju-

JARDINERAS PERA FAMILIAS REDUHIDAS.

—¡No corri, no corri, que no hi cab!
 —¡Pero si no més hi ha cinch personas!
 —Encara n' hi ha una de massa.

guesca al senyor Baldiri, veyenthi empenyada en ella la seva vanitat, la seva fé y la seva bossa!

¡Quin cop més hermós si al fi del any arreplegava cent duros, afirmava la veritat de sas preocupacions y feya baixar lo cap al incrédul senyor Baldiri!... ¡Quina victoria més complerta!...

Contar las engunias que 'l senyor Manel vá passar durant los dotze mesos del any de la juguesca, es casi impossible.

No hi havia senmana que no anés á fer una visita als seus companys de tiberi, per veure si en algún hi notava síntomas de mort próxima.

—¡Caramba!—solía dir al trobarse en presencia d' algún d' ells:—¡está molt desmillorat desde l' última senmana. ¿Vol dir que no 's torna tísich?

A pesar d' aquestas humanitarias y caritativas empentas, los seus socios no 's deixavan arrastrar á la sepultura, y continuavan vivint tan frescos com sempre.

Mentres tant lo plasso s' acabava; l' any amensava arribar al fi, sense que ningú tingués la ocurrencia de morir-se.

—¡Veyám!—se deya 'l senyor Manel—¡veyám si encara perdré!

Lo mal humor comensava ja á apoderarse d' ell: la perspectiva d' una pérdua tan respectable, l' aturdía.

—¡Cent duros!—exclamava l' home, contemplant lo calendari y contant los días que faltavan pera expirar lo plasso:—¡cent duros! ¡cent trossets de las mèvas entranyas!...—

Era ja la vigilia del día fatal: l' endemá havia de cobrar... ó pagar.

¡Pagar una juguesca... ell, que en sa vida n' havia tingut de pagar cap! ¡Y de cent duros!

—¡Nó!—exclamava 'l senyor Manel—¡no pot ser, no será!—

Alimentant encara un resto d' esperansa, vá anar á fer la visita de costum als seus companys de taula.

Tots estavan bons y sans, y tots se van riure d' ell.

—¡Haurá de pagar, senyor Manel!—li deyan:—¡haurá de pagar...!—

L' home vá baixar lo cap ab desesperada resignació y 's vá disposar pera despedirse dels cent duros l' endemá á la tarde.

A las dotze en punt del día en que vencía 'l tremendo plasso, 'l senyor Manel vá sortir de casa seva més groch, més trist, més aterrado que si hagués sortit de la capella pera pujar al cadafalch de l' última pena.

Duya 'ls cent duros en bitllets petits, en l' infern de la americana.

Las camas li feyan figa, tropessava ab tothom, s' equivocava de carrer... no hi veyá, havia perdut completament l' esma.

¡Quin desengany més espantós!

Era una pena massa grossa per un home sol. ¡Veure destruhida y desacreditada una superstició qu' ell donava com article de fé; sentirse venut per un volterió com lo senyor Baldiri, y sobre tot, ¡ay! perdre cent duros... y deixarne de guanyar cent més...!

De tant en tant s' aturava y palpava 'ls bitllets de banch ab deliciosa fruició.

—¡Pobrets!—murmurava, com si parlés dels seus fills:—¡havervos de abandonar! ¡tenirvos d' entregar á un altre home á sanch freda, sense un motiu sólit, sense cap compensació, sense la més petita esperansa de tornarvos á recobrar...! ¡Cent duros de la mèva ánima!...—

Despr's de passar vint ó trenta vegadas per davant de la porta de la casa del senyor Baldiri, com si una má secreta li impedís entrarhi, va resoldre revestirse de valor y acabar aquell martiri.

Reuneix totas las sevas forsas, palpa 'ls bitllets, los treu del butxacó, 'ls ompla de petóns durant deu minuts .. y truca á la porta del senyor Baldiri, delirant, sudorós, ab las camas encorvadas, lo cervell á punt d' estallar y tremolant de fret.

Lo seu contrincant lo reb ab la rialleta als llabis.

—¿Ho veu?—li diu—¿ho veu com jo hi sortit victoriós? Tots tretze respirém y estém bons y alegres.

—¡Ja ho sé!—respón lo senyor Manel, ab tan poca veu, que casi ni 'l sent lo coll de la camisa:—Per xo vinch á portarli la suma convinguda: á cada h' que siga seu; paraula es paraula...—

Pero en lo precis moment en que fica la má al infern pera treure 'ls bitllets, dona una volta sobre sí mateix, la sanch se li glassa casi repentament y cau estés sobre las rajolas.

Lo senyor Baldiri y la seva familia corren á auxiliar al desventurat jugador; pero aquest fa una

senya ab la má, declarant que es inútil tot lo que 's fassi, y 's queda inmóvil durant una curta estona.

Al fi obra 'ls ulls, indicant al senyor Baldiri que s'acosti, y quan lo tè aprop, murmura ab veu casi imperceptible:

—¡Encare hi soch á temps'..... ¡Hi... hi... hi... hi... hi guanyat!—

Tanca la vista altra vegada, la seva cara s'illumina, omp'rintse de inefable alegría, fa una extremitut... y 's queda mort.

A. MARCH.

QUADRO DE Á BORDO.

REMEMBRANÇA.

Ja estém en mes de Maig
y l'ànima s'anyora,
perque si cerco flors
¡ay! l'ànima no 'n troba.
Las frescas matinals
y las aubadas dolsas,
tornaren per dissort
tempestas horrorosas.
Prou cerco yo las áus,
prou cerco las aromas.
Lo cant del rossinyol
son xiscles de gaviota.

Ja estém en mes de Maig
y l'ànima s'anyora,
perque si cerco amor
¡ay! l'ànima no 'n troba.
Los rius que falaguers
relliscan per la molsa,
un mar se n'han tornat
mar de terribles onas.
Tot es tristesa entorn.
Lo barco es una tomba
flotant, y 'ls elements
sens compassió l'assotan.

Ja estém en mes de Maig
y l'ànima s'anyora,
perque lluny de món goig
aquest navili 'm porta.
Si un día puch tornar,
ma patria carinyosa,
¡cóm cantaré tas áus!
¡cóm contaré tas rosas!
¡cóm buscaré un esplay
en tas vernedas dolsas...
Y... ¡cóm enjugaré
los barcos á la porra!

BEDÓS (VIRIATO).

COSAS DEL TEMPS.

—¡Llamp de Dèu! Lo *compañero Clica* tè rahó. Los pobres dejunan mentres 'ls richs s'afartan. En Pau rebatè 'l puny clós sobre la taula, fent trontollar lo quinqué y saltar las engrunas de pá escampadas sobre 'l toballó que tenia mitj plegat al davant.

Y no era pas que li faltés rahó pera estar cremat. Feya dos días que durava la huelga y escassejavan ja 'ls recursos del infim jornal qu' en Pau guanyava. Per altra part, la Munda, sa muller, no

podia pas campársela; prou estava ben guarnida ab l'afecció de cor que li posava las camas com uns bòts. Y la Mercé tampoch guanyava un quarto, perque á la fàbrica no enjugarían fins que passessin aquellas circumstancias anormals.

En Pau era un home de més de mitja edat, havia treballat tota sa vida sense avansar ni una malla, y 's cregué de bona fé que anavan á canbiarse 'ls papers ab la huelga de primers de maig. Motiu tenia per creur'ho després d' escoltar al *compañero Clica* en lo saló de *La Emancipación*. Aquellas paraulas rimbombants prenían asiento en son cervell, terreno verge y fértil pera creixe y desenvoluparse tota idea de llibertat absoluta, quant més descabellada millor. Bona proba n' havia donat al despendrers de las dos últimas pessetas que tenia, pera imprimir la proclama dirigida al Proletariat. Lo *compañero Clica* digué que si durava la resistència un día més, lo capital abaixaría velas y vindria la concessió de las vuyt horas. Era donchs qüestió de sostenir lo punt; la dignitat del obrer aixís ho requería y la victoria representava lo primer pas cap á l'igualtat.

Per' xó en Pau, al anársen al llit, després d' apurar las escorriallas del embrocallat porró, aixugantse ab la má las últimas gotas que li salpicaren sa barba gris, deya sonrihent á la Mundeta:
—¡Demá será la nostra!

Al día següent, de bon matí, en Pau no faltá á la reunió. La Munda 's trobava més malament; l'ofech no la deixava viure, y la Mercé aná al forn á buscar com sempre l pá de tres lliuras. Pero á la fleca no 'n quedavan; los parroquiáns més amatents s' endugueren los pochos qu' aquella nit pastaren amo y mestressa, mentres los fadrins corrian pèl carrer. Es cert qu' algú 'n venia pero pagant al contat, puig als desconeguts ningú 'ls fiava.

Fent un esforç, surtí la Munda al replá de la escala, explicá la seva situació á una vehina, pero aquesta, obrint la má, li ensenyá en son palmell una moneda de mitj duro. Lo seu home era dels de la huelga y ella acabava d' empenyarse 'l mata-lás. Quatre criaturas cridavan y xisclavan dintre 'l pis, y no era pas just mantenir als extranys quan se moren de fam los propis.

La Mercé baixá la escala plorant. En son cap bullía la més esbojarrada de las ideas, pero ella no reflexioná pas. Son pare tornaría á la una, y movent un sacramental no trobantse 'l diná á taula, era capás de donarlos un fort disgust.

Tardava y la Mundeta tot sovint surtía abalansantse sobre 'l balcó de pit á mirar la gent del carrer, y las personas se veyan petites, menudas com falugas desde l' alsada d' aquell quint pis. De tant en tant, abocantse al ull de la escala creya escoltar passos, y en vá. Tothom se quedava als pisos baixos.

A las dotze tocadas vingué la Mercé, aixugantse 'ls ulls ab la vora de son devantal blau. Allargá á sa mare 'l mocador de la vianda y quatre pessetas. La mare, comprenent lo sacrifici de la filla, no obrí la boca, pero tingué un accident terrible.

Quan á la una 's posaren tots á tau'a, ningú contestava al infelís Pau al parlar de la dignitat del obrer sostenint la resistència.

Vingué la nit, y ab ella en Pau, alegre, satisfet, gosós.

—¡Voto al Andreu! Ja hem lograt la nostra. Los amos han arronsat y ja no treballém nou horas. Vuyt ne demanavam y vuyt ne tindém.

DE CONQUISTA.

LLIBRES.

—¿Y aixó, m' ho diu ab bon fi?
 —Vaya! Ab un fi... deliciós.
 —Bè: deliciós per vosté.
 —No senyora; per tots dos.

Y mentres ho deya, la Mercé, convulsa y atzrada esqueixava una llibreta d' escubertas blavas, que era 'l passaport pèl camí del vici.

Durant los días de la huelga han permanescuts oberts los cafés y las tabernas. En una taula d' aquells perorava 'l *compañero Clica* las excelencias de la huelga, la nit mateixa del fet que refereixo. Un del seu costat li parlava sovint á l' orella y 'l *compañero Clica* donávali l' assentiment fentli l' ullet.

Quan casi á la matinada retiraren tots dos sols, digué 'l desconegut al Clica:

—¿Y t' ha anat bè?

—Sí, noy, sí. Vint duros sobrants de las proclamas y una xicoteta com un pom de flors qu' era de la primera volada.—XAVIER ALEMANY.

COLECCIÓ DE MONOGRAFÍAS DE CATALUNYA, anotadas per JOSEPH REIG Y VINARDELL.—Dotar á las quatre provincias catalanas de un *Diccionari geográfich* deu haver sigut lo propòsit del senyor Reig y Vinardell al empendre la publicació de aquesta obra. Lo primer volúm comprén la monografia de todas las poblacions y comarcas que tenen per inicial la lletra A. Lo Sr. Reig, pera sortir airós en la seva empresa, ha posat á contribució, apart dels datos per ell personalmente recullits, tot quant han aplegat fins ara las asociaciones excursionistas, de manera que la majoria de las poblacions que tancan alguna cosa notable, ja sia edifici, antigüetat, monument, costúm especial, tradició, cansó popular, están incluides en la colecció de monografías ab tots aquests elements característichs. Lo llibre, per consegüent, sobre ser molt útil pera la consulta, reuneix elements de amenitat que 'l fan molt apreciable.

Precedeix la colecció un ben escrit prólech degut á la ploma sempre brillant de don Joseph Coroléu, marcant ab arguments irrefutables, la importancia de aquesta classe de publicacions,

qu' en tant alt grau poden contribuir al estudi de la historia patria. Bè pot assegurar-se que la verdadera *Historia de Espanya*, tal com ha d' esser, no s' escriurá fins qu' existeixi un verdader cúmul de monografías referents á la historia de cada localitat. Lo treball del Sr. Reig es un pas, sino decissiu, digne d' encomi. De agrahir es sempre 'l treball de qui fixa datos. Los que vingan darrera ampliántlos, extenentlos, depurantlos y corretjintlos son los qui més sabrán apreciar lo treball del primitiu coleccionista.

Las condiciones materiales de la publicació son dignas de la importancia de l' obra. Impresa en magnífich paper y ab tipos elegants, reuneix á sas bonas condiciones tipográficas un gran número de grabats á la zincografía, representant vistas d' edificis, monuments, poblacions, escuts, mone-

das y altres elements relacionats ab la monografia á que fan referencia.

Ara sols falta que 'l públich corresponga al noble esforç del Sr. Reig y Vinardell.

EXPLICACIÓ DEL BALL DE LAS SARDANAS, per D. LUÍS ROMAGUERAS Y POUS.—Es un tractat complet referent á aquest típic ball ampurdanés, tan senzill en apariencia, com difícil, segons asseguran los que saben dansarlo. Lo Sr. Romaguera dona explicacions cabals sobre l' assumpto en los següents capituls: *Exposició y crítica dels sistemes de sardanas llargas; Explicació del ball de las sardanas al istil selvatá; Sardanas curtas; composició de las sardanas curtas, comensaments y acabaments, modo de contar las sardanas curtas; Sardanas llargas: composició de las sardanas llargas, comensaments y acabaments, diferencias del sistema ampurdanés; Modo de cantar las sardanas llargas; Segona part de las sardanas; De las sardanas que portan algún mitj compás; Contrapás; Importancia del ball de las sardanas; Coplas de música é Instruments de música.*

Confessém la nostra ignorancia: no enteném la sardana y per lo tant nos reconeixém incompetents pera fer l' estudi de un llibre que únicament á aquest ball se refereix: pero creyém que l' enumeració de las materias que tracta, bastará pera cridar l' atenció dels aficionats á aquest ball tant pintoresch y tant de casa nostra.

LO FILL DE LA DONA, pessa en un acte y en vers; original de D. VÍCTOR BROSSA Y SANGERMÁN—Al estrenarse aquesta producció en lo *Teatro Rómeya* donarem compte del éxit extraordinari que vá alcansar. Avuy nos limitarem únicament á consignar que ha sigut impresa y que 's vén en las principals llibrerías,

RATA SABIA.

UN PARTIT.

A MOS COMPANYS DE L' «ASSOCIACIÓ LITERARIA».

Estich del tot decidit
á formar un nou partit
que á tothom sigui simpátich,
sens que sigui fusionista,
ni carlí, ni canovista,
ni molt menos democrátich.

Son concurs, estich segú
que no 'm negará ningú
dels qu' están aquí presents,
si 'ls agrada la brometa,
y gastar una pesseta
poden en aquests moments.

Sens tenir de res quimera,
y units sols per la fat-lera
de combatre la tristesa,
agafém las armas prompte,
y tenintne sols en compte
qu' hem de vence en tal empresa.

Res d' armar perturbacions;
atacar institucions,
ni promoure cap desori;
si bè armas tots tindré,
no per 'xó cap mal farém
ni voldré que ningú plori.

Aquest partit que jo dich

creguin que será bonich
fentne corre tantas bolas
y sent tan poch numerós;
apa minyóns: ¿Quí fa dos
á fer trenta carambolas?

DOLORS MONT.

Senmana pobríssima.

La temporada de hivern ab allargos de primavera s' está despedint en tots los teatros, y la d' istiu no s' arrisca encare á comensar.

Es un fastidi. Un no sab cóm vestirse. Si un surt de casa ab *perdesus*, sua com un carreter; si surt sense, corra perill de costiparse.

Pero, preném las cosas de l' *atmósfera* tal com se presentan, y per no perdre la costum, passém revista.

PRINCIPAL.

Tancat en lo bon temps, avuy está obert, y més que obert; *espanyat*.

Aixó vol dir qu' *Espanya*
no 's borra del cartell:
veyentlo dantse manya
diguém;—Millor per ell.

LICEO.

Aquest sí que ha tancat de debó, terminant la temporada 'l día senyalat.

Ha obrat lo miracle *La bella fanciulla di Perth*, qu' encare viuria, si hagués pogut disposar de més días pera explayarse. Aquesta vegada no ha sortit del tot exacte 'l refrán: al Liceo hi ha hagut menos días que llargonissas.

La senmana passada vaig indicar que en lo seu benefici la Carrera vá tenir un triunfo. Y avuy ho confirmo, testimoniant que la simpática *Catherina* se 'n vá endur á casa una carretada de regalos, alguns d' ells preciosos.

Tot s' ho mereix la novella cantant qu' en tant poch temps ha sabut escalar ab sas facultats brillants y ab sos estudis intellegents, un siti que altres artistas no logran sino després de molt temps y de molts esforços.

A benefici del Sr. Vallesi varem tenir ocasió de sentir al tenor Bertrán, cantant lo duo dels *Amantes de Teruel* ab la Borelli.

Lo tenor catalá está encare un xich lluny de haver alcansat aquell domini de la escena que obtindrà sens dupte, si cultiva las bonas qualitats que no podém menos de reconéixerli.

Lo públich va acullirlo ab simpatía, prodigantli 'ls seus aplausos.

ROMEA.

Tancat herméticament.
Y fins al setembre.

TÍVOLI.

Cada día so'emne novena á *La Virgen del Mar* ab gran concurrencia de fiels devots, que no 's cansan de admirar l' aparato, principal atractiu de aquesta producció afortunada.

Aixís y tot, y á pesar de que 'ls diumenjes la gent no cab al teatro, sembla que s' ha posat en

MODAS DEL ANY.—LOS FIGURINS DELS GEGANTS.

No sabem si serà cert,
 pero un de la casa ha dit
 que l' hereu y la pubilla
 portarán aquest vestit.

estudi una nova producció titulada: *El voto del caballero*.

Per molt variar no 's perdrà 'l Sr. Cereceda.

Pero, com hi ha mon, m' intriga saber qui serà aquest *caballero* qu' encare t'è vot.

Aquí de vot casi no 'n tenen sino 'ls burots, los municipals y 'ls escombriaires.

NOVEDATS.

Dillúns terminá la temporada d hivern, ab una funció á benefici de la Sra. Mena.

Se posá 'l drama d' Echegaray: *Como empieza y como acaba*.

¿Cóm volían que acabés? Ab un plé.

Lo día 7 de juny inaugurarà en aquest teatro la serie de funcions que t'è anunciada la companyia Mario, haventse obert ja 'l corresponent abono.

Es de creure que, com cada any, farà moltes *plenas* y no poch *quintos*.

CATALUNYA.

La cruz blanca, nom de un barco que naufraga á la vista del públich, t'è 'l seu origen en una petita novela de Julio Verne. Los autors del espectacle l' han presa p'èl seu compte, més que per lluirse ells mateixos, pera fer lluir als músichs y principalment als pintors escenógrafos. No pot donarse més generositat. Tots los drets de representació per ells; tota la gloria, tots los aplausos p'èls pintors.

No haig de contar punt per punt l' acció de l' obra, que sense la salsa de la música y de las decoracions apenas s' aguantaria. Lo únich de curiós que presenta es lo contrast entre 'l tipo del armador que sempre riu y 'l de Jeremias que plora sempre, donant lloch á contraposicions qu' excitán á cada punt la hilaritat del públich. A falta de xistes, valguin aquests recursos. Una curiositat: no hi ha res que fassi riure tant sobre l' escena com un ploraner. En Palmada, que representa 'l tipo de Jeremias, ho sab y se 'n aprofita.

No diguém res més del llibre. La música es principalment ruidosa. Lo sòrt que, per exemple, no senti aquells cops de bombo del prelude y del tros de la tempestat, ja pot desarse; pero ademés hi ha algunas pessas regularetas, com lo *racconto* corejat del naufragi, lo brindis á bordo del vapor y principalment lo *couplet* ab acompanyament de ball anglés, que 'l públich fa repetir un sens fi de vegadas.

Tota la gracia de l' obra, y lo que li valdrá, sens dupte, figurar moltíssim temps en los cartells, es la part escenográfica.

Ja al aixecarse 'l teló, l' escena del naufragi, rápida com deu serho produheix un efecte colossal: lo barco destrossat lluytant ab las onadas, l' horisó casi negre cruzat p'èls llamps, la bandera y 'ls trossos de vela sacudits p'èl temporal forman un quadro de poderosa impresió.

Lo teló que representa un *astiller* está ben dibuixat, ben posat en perspectiva y plé de llum. Bastaria ell sol per acreditar als pintors que l' han concebut y executat.

Segueix la cuberta de un vapor ingeniosament disposada, ja que 'ls bastidors están convertits en banderas y las bambalinas en velas.

Un teló curt representant lo vestibul del temple del Joch es una decoració d' efecte y aquest puja de grau ab l' interior de dit temple, format tot ell de objectes de joch, que acusa una pode-

rosa fantasia. L' apoteosis final, composta de un grupo de ninfas rodejant al caball d' oros que va elevantse y destacantse sobre un fondo llampant y rotatori corona dignament l' espectacle.

Inútil dir que 'ls autors del decorat y dels figuríns, que son també elegants, sobre tot los de las figuras que representant diversos jochs apareixen al final, sigueren cridats á la escena entre generals aplausos. Los Srs. Urgellés y Moragas poden estar satisfets del triunfo que han alcansat.

L' obra, dirigida p'èl Sr. Bosch, alcanza una interpretació molt ajustada, distingint hi la senyoreta Martínez, los citats Srs. Bosch y Palmada, lo Sr. Guzmán y 'ls demás artistas. Fins los coros sembla que la cantan ab més dalé que altras produccions, de manera que tots los elements contribuheixen á que aquesta alcansi un excelent conjunt.

NOU RETIRO.—TEATRO GAYARRE.

Ja ha comensat sas funcions la companyia d' ópera.

Ab la *Lucrezia* ha debutat la tiple Srta. Muñoz, de veu ben timbrada y bon istil de cant. No ha arribat encare al punt á que arribará sens dupte gracias á sas bonas condicions; pero s' ha fet aplaudir y ab justicia.

Los demás artistas que prengueren part en la representació eran ja coneguts.

Ab *Il barbiere di Siviglia* hem tornat á sentir á la Sra. Ferretti, qu' es la nena mimada del públich de aquell teatro. Recullí molts aplausos.

Lo Sr. Carbonell representá 'l paper de Figaro ab la pericia de costúm.

Al tenor Sr. Sotorra li falta encare caminar una mica, pera posarse en condicions de desempenyar l' *Almaviva*. Pero siguém generosos: no perdém de vista que 'l Sr. Sotorra es un principiant, y que 'ls espectacles del Nou Retiro son baratíssims.

L' orquesta dóna mostrás de que no en va la dirigeix una batuta tan intel·ligent com la del seyyor Pérez Cabrero.

COROS DE EUTERPE.

Van donar dillúns lo primer concert ab un plé á vessar.

S' estrená 'l coro descriptiu *La Nit*, ab acompanyament d' orquesta, y alcansá un éxit tan colossal que hagué de repetirse dos vegadas. Lo mestre Goula, autor de aquesta bonica página de música, no estava present; pero anaren á buscarlo y alcansá una de las més grans ovacions, que ha obtingut en sa vida.

CIRCO EQUESTRE.

M. Caro presenta un verdader congrés de cotorras. Pero son cotorras ensenyadas, al revés de nostres diputats. Aquests xerran molt y no fan res: las cotorras de Caro fan molts cosas y callan.

Son pasmosas las habilitats qu' executan, y es inméns lo caudal de paciència que suposa l' haverlas ensinestradas.

No menciono pormenors, per no treure'ls la sorpresa; perque no dupto que tots los que 'm llegeixen, acudirán á presenciar tant curiós espectacle.

N. N. N.

SEMI-DOLORA.

En Pere y en Pau, lligats per la amistat més sagrada,

TORNANT DE PASSEIG.

Li ha parlat d' una pulsera,
l' home s' ha *llamat andana*,
y ara comensan los morros,
y 'l mareig y la desgana.

tingueren sort desgraciada
y al servey foren cridats.

La lley á tots dos á l' hora
va arrancarlos de sa terra,
y portantlos á una guerra
sangrenta y devastadora,
va exigirlos altanera
la victoria ó bè la mort,
pera defensar l' honor
de la espanyola bandera.

De llavors, com dos lleóns,
batallant sempre ab cor brau,
en Pere al costat de 'n Pau
van trobarse en mil accions,
y en ellas totas renyidas
cumplint com bons, van lográ
un grau més pe'l capitá
y ells lo cos plé de feridas!

Van passá uns quants anys, y al fi
lo coronel va cridarlos
y davant de tots va darlos
la llicencia un dematí;
mes desseguit la corneta
de sorpresa 'l toch doná
y al regiment va maná
atach á la bayoneta...

—¿Has sentit, Pau?... Atenció...
¡Bayoneta han senyalat!
—No hi fa res... ¡Soch llicenciat!
¡No hi tinch cap obligació!
—¿Mes si 's pert l' acció?—¡'S perdrá!
—¿Y si fem falta?—¡Que 'n fem!
—¿No 't sembla que retardém
lo torná á casa?—¡Cá, cá!
—¡Mira 'ls nostres; com lleóns
ab tot y ser poch se baten!
¡Anémhi, Pau!—¿Y si 'ns matan?
¡Déixat está de cansóns!...
Ja soch lliure... ¡qualsevol

s' enredi!... ¿que vens?... ¡me 'n vaig!
—¡No vinch!... ¡es dir!... sí... ¡pro ho faig
per no havé de torná sol!

M. RIUSEC.

Lo Sr. Maciá obtingué dimars un gran triunfo.
Lo Saló de Cent estava ple de gom á gom, com
may s' havia vist, y desde 'l primer moment la
unanimitat del públich se pronunciá en favor del
arcalde, y en contra dels regidors, que per un
motiu tan fútil havían mogut tan soroll y desitja-
van pendre resolucions tan enérgicas.

A pesar de que l' espectacle s' havia ensajat lo
mateix dimars á casa del tinent d' arcalde senyor
Fuster, los artistas de la oposició sigueren tots
ells rebuts ab desagrado. Lo mateix Sr. Fuster
hagué de menjarse certas frasses ofensivas al ar-
calde, contra las quals protestá 'l públich en
massa.

Lo Sr. Lluch estigué fet un logogrifo vivent.
May hem vist una lógica més parecuda á una
troca plena d' embulls. Nos feya l' efecte de
aquells ases que volen anar sols y 's trepitjan lo
ronsal.

Lo Sr. Tort y Martorell, demanant á cada punt
que se suspengués la sessió, perque 'ls regidors
poguessen posarse d' acort sobre si consideravan
suficients las explicacions del Sr. Maciá, va fer-
nos molta gracia. Semblava que la majoria dels
regidors no tinguessen conciencia propia de lo
que del debat anava resultant y qu' era menester
que deliberessin *en petit comité*, sobre si havían
d' enfadarse ó nó. ¡Pobra gent!

IN «FREGANTI.»

—¡Dos días cada senmana!
Aixó no 's pot aguantar.
¡Mè sembla que aquesta casa
aviat la enviaré á fregar.

De totes maneres, lo que 'ls feya més nosa era 'l públich que assistia al espectacle. Perque aquest públich está ja cansat dels vicis de la passada administració, que algú voldria restaurar en profit propi.

Poch li costá al Sr. Maciá sincerarse, y menos endurse'n la unanimitat de l' opinió.

Servéixili de norma lo que ha succehit, y maltinga de quedar-se sol allá dintre, treballi *ab energia*:—*ab energia*, D Félix, no olvidi aquesta qualitat—y si pert l' apoyo dels de l' olla, alcansará, en cambi, l' aplauso de tot Barcelona.

Lo según día de Pasqua va fer bon sol y 'ls alre-dors de la ciutat van omplirse de barceloníns.

Va ferse molt consúm de alegria, y moltíssim també de ví.

Y va agafarse una que altra mona.

Las monas son aixís: per la Pasqua florida 's regalan; per la Pasqua granada s' agafan.

Sobre la vinguda dels francesos á Barcelona, se 'n contan algunas de bonas

Es sapigut que las corporacions sabias de la ciutat van esmerarse en obsequiar als seus colegas de l' altra banda dels Pirineus, ab lo desitj de que, quan no altra cosa, se 'n enduguessen de Barcelona, la idea de que aquí abundan las personas *enllustradas*.

Y en efecte, 's parla de un académich, catedrático y no sé qué més, que va fer un gran consúm de llengua francesa, aixó sí, de llengua francesa *du même morceau* (del mateix tros).

Mentres guiava als forasters per la Universitat literaria, al arribar al despaig del rector, va dir:

—*Voici la DÉPÊCHE de Mr. le Recteur.*

Depêche (telégrama) per *bureau* (despaig).

UN PROTECTOR.

Per un no res, me li clava
pallissas monumentals...
¡Y es un de la «Associació
protectora d' animals.»

Poch després, davant del retrato de Alfonso XII, va faltarli la tant sapiguda paraula *portrait*, y va apelar al llatí, substituhintla per *vera efigies*.

En la sessió de totes las academias reunidas, va comensar un discurs en francés y va acabar-lo en castellá. Ab lo qual obrá molt santament, tota vegada qu' en lloch de *pensée* (pensament) deya á cada punt *pansement* (envenament de una ferida).

Vaja, que si aquells municipals que van apendre francés á Sant Felip Neri l' arriban á sentir, s' haurían fet un gran panxó de riure.

¿Han vist las grans ventatjas de la nova moda femenina que imposa l' us de las quas en los vestits?

Vagin pèls passeigs y observin.

Pocas son las senyoras que s' avingan á servir d' escombras, corretjint la mala feyna que solen fer los empleats del municipi.

La major part s' aguantan la qua ab la ma esquerra. Y naturalment, la ma esquerra sempre va al darrera de la persona, en lo lloch que avants ocupava 'l polissón.

— Es una ganga — deya un Tenorio — Jo estimo á una casada: la casada porta qua. Y no es la qua més grossa la que sosté, sino la carta que fentli una declaració de amor. li he posat avuy entre 'ls dits, sense que 'l seu marit se 'n adongués.

— Y ella ¿qué ha fet?

— Ella l' ha presa.

— ¿Era perfumada la carta?

— Sí; ¿per qué ho preguntas?

— Perque potser s' ha figurat qu' erats un d' aquells negres que distribuixen prospectes del sabó dels Prínceps del Congo.

Més de cent soldats de la guarnició de Zaragoza han sigut condemnats á un any de recárrrech en lo disciplinari de Melilla per haver contractat matrimoni en aquella ciutat sens la deguda autorisació.

¡Pobres infelissos! Ells sí que podrán dir que van á presiri per sa excessiva afició á frequentar lo Sant Sagrament.

— Y aixís y tot, jo 'ls envejo — deya un casat.

— ¿Per quin motiu?

— Perque mentres estigan á Melilla, viurán lluny de la sogra.

Ja han acabat las obras d' explanació de la Rambla, en lo siti corresponent á la Plassa de Catalunya.

Pero ¡ey! no s' entussiasmin.

S' ha acabat l' explanació dels costats: ara no més falta l' explanació del mitj.

De aquí un parell d' anys se creu que ja s' hi podrá passar.

En tot cas, jo proposo que s' hi aixequi un monument, format per un pedestal ab una lápida indicant la fetxa del comens y de la terminació de las obras.

Sobre 'l pedestal, res d' estátuas.

Bastará que s' hi coloqui una tortuga.

Un socio de l' Ateneo l' altre día va anar á fer las sèvas necessitats, y en lo moment en que anava á traure un paper del receptácul corresponent, pera enllestir la feyna inherent á tan respectable funció corporal ¡oh sorpresa! li surt, no un tros de periódich, com ell se figurava, sino un bitllet de banch de 20 duros.

Y darrera d' aquell, un altre, y un altre á continuació fins á dos mil duros.

Creguin que n' hi havia pera demanar á la Junta, qu' en lloch de pintar sobre la porta d' aquell local l' acostumat n.º 100, hi fassa inscriure lo número 10 000, en memoria de aquelles 10,000 pessetas d' un altre socio que l' havia precedit, y que allà s' havia deixat olvidada aquella suma.

Lo socio olvidadís, que havia anat á casa de un senyor notari á firmar una escriptura, no s' adoná del séu descuyt fins molt rato després.

Torná volant al Ateneo; entrá palpitant d' emoció al quarto de las pomas, y 'n sortí demudat, aterrat, blanch com la paret.

Un criat va dirli:

—Ja sabém lo que busca: no s' alteri: arribis fins á la secretaría y allà ho trobará.

En efecte, allà van entregarli la suma, de tant extranya manera perduda y trobada.

Sembla que de aquesta feta va augmentant qu' es un gust lo número de socios de aquella casa.

Y lo més bonich es que 'ls comuns es lo primer que visitan los socios novament admesos. Los comuns avants que la Biblioteca.

Veig en la secció de anuncis oficials de's periódichs, que pèl jutjat del districte del Parch, y á instancias del empresari Sr. Bernis, se cita y emplassa al tenor Sr. Aramburo, qui, després de haver firmat una contracta ab fetxa 17 de febrer, no ha comparegut á cumplir lo compromís.

Lo tenor Aramburo es molt original.

No ha volgut cantar davant del públich, y ara 'ls tribunals s' empenyan en ferlo cantar davant del jutjat.

Pero no crech que 's presenti.

Per aquestas cosas es un cantant *que no té sido*.

A Tortosa está á punt de celebrarse un judici oral curiós, y de gran interés pels colomistas.

Se tracta de saber si quan dos bandadas de coloms se barrejan y 'ls de l' una se 'n van ab los de l' altra, l' adquisició dels primers per part del amo dels últims constituheix delict.

Més clar: se tracta de determinar si la guerra, qu' es l' encant dels colomistas, es lícita ó criminal.

Que Déu illumini als magistrats. Perque, segons siga 'l fallo, pot quedar destruhida de cop y volta una de las tradicions de la terra.

Sort que la *Lliga de Catalunya* vigila

Y á la *Lliga de Catalunya* encare li queda paper y tinta pera acudir, segons siga 'l fallo, á la reyna regent, ab una d' aquellas exposicions enérgicas ab que surt sempre á la defensa de las cosas de la terra.

Los aficionados al velocípedo están de enhorabona, ab motiu de las importantíssimas reformas que 'l Sr. Mañach acaba de introduhir en lo *Centro velocipedista*, local situat en la Ronda de Sant Pere, y que per sas comoditats é inmillorables condicions pot molt bè posarse al costat dels més concorreguts establiments similars del extranjer.

Ab las reformas que dissapte van inaugurar-se, lo *Centro velocipedista* ha arrodonit la seva reputació, convertint-se en un siti de recreo y en una verdadera academia práctica de velocípedo.

Donat lo dessorollo que l' higiénich exercici de la bicicleta ha alcansat á Barcelona, no es aventurat augurar pera l' establiment del senyor Mañach un porvenir brillantíssim.

Sembla que 'ls artistas concurrents á l' Exposició nacional de Bellas Arts que s' está celebrant á Madrid están altament disgustats ab lo Jurat, per no sè quinas injusticias que se suposan comesas en la repartició dels premis.

Algúns s' han tornat rojos de indignació.

Lo Jurat podrá dir, al véurels en semblant estat:

—¡Miréu los nostres pintors si 'n son de *coloristas!*

Un periódich demana respetuosament á las senyoras concurrents assíduas als teatros d' istiu, que prescindeixin de una vegada dels grans sombreros pan'allas ab que acostuman á interceptar la vista del escenari.

Y algunas senyoras s' han dirigit á la *Vanguardia*, declarant-se propicias á complaure al sexo fort, sempre que 'l sexo fort s' abstinga de fumar dintre del teatro.

Está molt bè.

Y tota vegada que ara hi ha un cartell prohibint, per ordre de l' autoritat, fumar en los teatros, que se'n hi posi un altre prohibint entrarhi ab lo sombrero posat.

Aquest any la professó de Corpus recorrerà la mateixa carrera que l' anterior.

No hi haurá més que una innovació: aquest any no podrán assistirhi criaturas menors de quinze anys.

¡Pobre D. Francisco!

Ningú pagarà la festa sino ell.

LOS ANARQUISTAS DE DEMÁ.

—¿Qué 'm deuria tocar d' aixó, si fessin la repartició que 'l pare diu sempre?

HISTORIA NATURAL. (Dibuixos de Ll. Labarta.)

GRILL.

(CONTINUACIÓ.)

ÓLIVA.

—¡Dio... Dio... il mio cuore!... ¡Peste! Questa volta il do di petto é piú fondo. Non vole sortire...)

—De días, que fassin lo que vulguin; pero á las nits, jo soch lo rey, la Providencia del barri, l' amo de tot.
(Continuará.)

Encare que 'l fassin pendonista, no podrá anar á la professó, á lo menos en qualitat de marqués. Perque com á tal, no sols no tèn quinze anys, sino dos anys escassos.

A Madrit se queixan de que la carn sense os, s' haja posat á deu rals lo kilo.

Aquí está, si fá no fá, al mateix preu y ningú 's queixa.

Y no hi ha, certament, perque queixarse.

Espanya es un país eminentment católich, y la carestía de la carn significa un enemich de l' ánima menos.

Un periódich humorístich de París, tréu partit de la conferencia de Berlín, demanant que si torna á reunir-se, no 's dediqui sols á la qüestió obrera, pensant també una mica en los pianos y pianistas casuláns que las més de las vegadas fán lo martiri del vehíns pacífichs. Perque 'l piano, ja hem convingut en qu' es un instrument... de tortura.

A tal efecte, de primer antuvi, proposa las midas següents:

Supressió absoluta de las pessas á quatre mans.
Amputació del pedal fort.

Prohibició de obrir, ni tant siquiera en lo rigor de la canícula, las finestras de la pessa ahont existeixi aqueixa calamitat instrumental.

Prohibició de afinar un piano, á no ser en lo fondo de una gruta ó subterrani.

Reducció á trenta minuts com á máxim de jornal pera 'l pianista.

Obligació rigurosa de observar lo descáns en los diumenjes y demás días festius.

La proposició no deixa de ser xistosa.

A un italiá que deya un día: «*Piano, piano si va lontano*», li vá respondre una víctima propiciatoria de aqueix martiri insoportable.—Y tant *lontano*, que moltes vegadas s' arriba á la bojería.

Totas las mostras de substancias alimenticias que se someten al análisis del Laboratori municipal resultan bonas, inmillorables, de primera qualitat.

¿Será aixó efecte de las substancias ó de que 'ls químichs del Laboratori municipal tenen los instruments espatllats?

* * *

Preguntém aixó á propósit de una noticia que ha corregut aquests días per alguns periódichs de la ciutat, y que jo no sé estarme d' arreplegar per lo que tèn de curiosa.

Un individuo, inteligent en química, va procurarse cent mostras de ví diferents, va analizarlo y va trobar lo següent:

17 mostras de ví de rahím; 25 de ví batejat y 58 de ví artificial.

¿Qué tal?

* * *

Los treballadors fan manifestacions demanant vuyt horas de treball, creyent aixís llibertarse de la tiranía del capital.

Però encare que logrin lo seu objecte, sempre quedarà subsistent la tiranía dels que sofistican las substancias alimenticias, envenenant al poble.

¿No creuhen vostés que sería convenient fer una manifestació universal, demanant vuyt anys de presidi contra aqueixos falsificadors?

A casa de un oculista.

Un malalt que ha acudit á la consulta, s' asséu á la cadira d' operacions, s' ajup y 's comensa á treure la botina.

—¿Y ara qué fa?—pregunta 'l metje.

Y 'l malalt respón:

—Me descalso perque 'm dongui una mirada al ull de poll.

ANUNCIEIS

OBRA NOVA

EXPLICACIÓ

DEL

BALL DE LAS SARDANAS

Un tomet en 8.º, Ptas. 1.

ADMUNDO DE AMICIS

INFORTUNIOS Y AMOR

(LA NOVELA DE UN MAESTRO)

Un tomo en 8.º, Ptas. 4.

Veladas de Familia por MARÍA DEL PILAR SINUÉS

NOVELAS CORTAS

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

MANUEL ANGELON

¡FLOR DE UN DIA!

NOVELA

BASADA EN EL DRAMA DE SU MISMO TÍTULO

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

ESPINAS DE UNA FLOR...

Segunda parte de ¡FLOR DE UN DIA!

NOVELA INSPIRADA EN EL DRAMA DE SU MISMO TÍTULO

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

FREDERICH SOLER (SERAFI PITARRA)

CUENTOS DE LA VORA DEL FOCH

Ilustrats pel reputat dibuixant M. MOLINÉ

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

CUENTOS DEL AVI

Ilustrats pel renombrat M. MOLINÉ

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

J. María Bartrina. ALGO. Un tomo en 8.º, ilustrado por J. L. Pellicer.	Ptas. 3
Id. id. OBRAS EN PROSA Y VERSO. Un tomo en 8.º	» 5
Frederich Soler. NITS DE LLUNA. Ilustradas por J. Lluís Pellicer. Un tomo en 8.º	» 2
Vicens García (Rector de Vallfogona). POESIAS FESTIVAS Y SATÍRICAS. Un tomo 8.º, ilustrat.	» 2
Francisco Gras y Elías. ROMANCES DE CORTE Y VILLA. Un tomo en 8.º, ilustrado.	» 2'50
Francisco Salazar y Quintana. POESIA DEL PORVENIR. Un tomo en 8.º, ilustrado.	» 2'50
Eugenio Antonio Flores. TRATA DE BLANCAS. Novela social. Un tomo en 8.º.	» 3
A. Z. EL ALMA AL DIABLO. Un tomo en 8.º	» 2
Apeles Mestres. CANSONS ILUSTRADAS. Un tomo en 8.º	» 3
Id. id. MARGARIDÓ. Poema ilustrat per l' autor. Un tomo en 4.º	» 3
Id. id. BALADAS. Ilustradas per l' autor.	» 6
Id. id. IDILIS. Ilustrats per l' autor.	» 6

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

A LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Ser-mo-ne-ja-do-ra.*
2. Id. 2.ª—*Es-to-ra.*
3. ANAGRAMA.—*Ser-Res.*
4. MUDANSA.—*Sol-Vol-Sol-Dol.*
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Calderon.*
6. CONVERSA.—*Safo.*
7. GEROGLÍFICH.—*Donas per donas las ricas.*

XARADAS.

I.

Vaig aná un jorn á brenar
ab *Dos-tres*. á qui estimava,
y veyent que no menjava,
aixís li vaig preguntar:
¿Qué t vindrá de gust, hermosa?
creu que á mí aixó m' encaparra;
¿vols menjá una butifarra
ó bé vols un' altra cosa?
¿Qué dius? ¿que res vols menjá?
perque no tens *quart-tercera*?
menja qualsevol friolera
y veurás com te n vindrá.
Tè, menja aquesta *hu-segona*
sucada ab ví del milló
y, com que ho trobarás bo
repetirás, remonona
¿Qu' aixó no t agrada molt?
donchs ¿qué vols? digas, demana,
¿vols ánech á la romana?
¿vols menjarte un rossinyol?
¿vols calamars rellenas?
¿acás un tallet de llús?
—Mare de Dèu, qué avestrús,
encar no ho ha endevinat.
No m' agrada, ho dich formal
de lo qu' ara m' has dit res,
jo m' estimo 'l doble més
menjá una grossa total.

II.

Prima á n' en *Tot* dich *tercera*
perque fa més catalá
y á sa esposa *Hu-dos-tres-duas*
Tres-dos per' abreviá'.

ANAGRAMA.

Al *tot* de casa 'l didot
vaig trobar á Pep Vidal
qu' es *tot* del forn de la *Tot*
y 'm va dir que si 'n *Total*
fa més probas, ó s' ha mort:

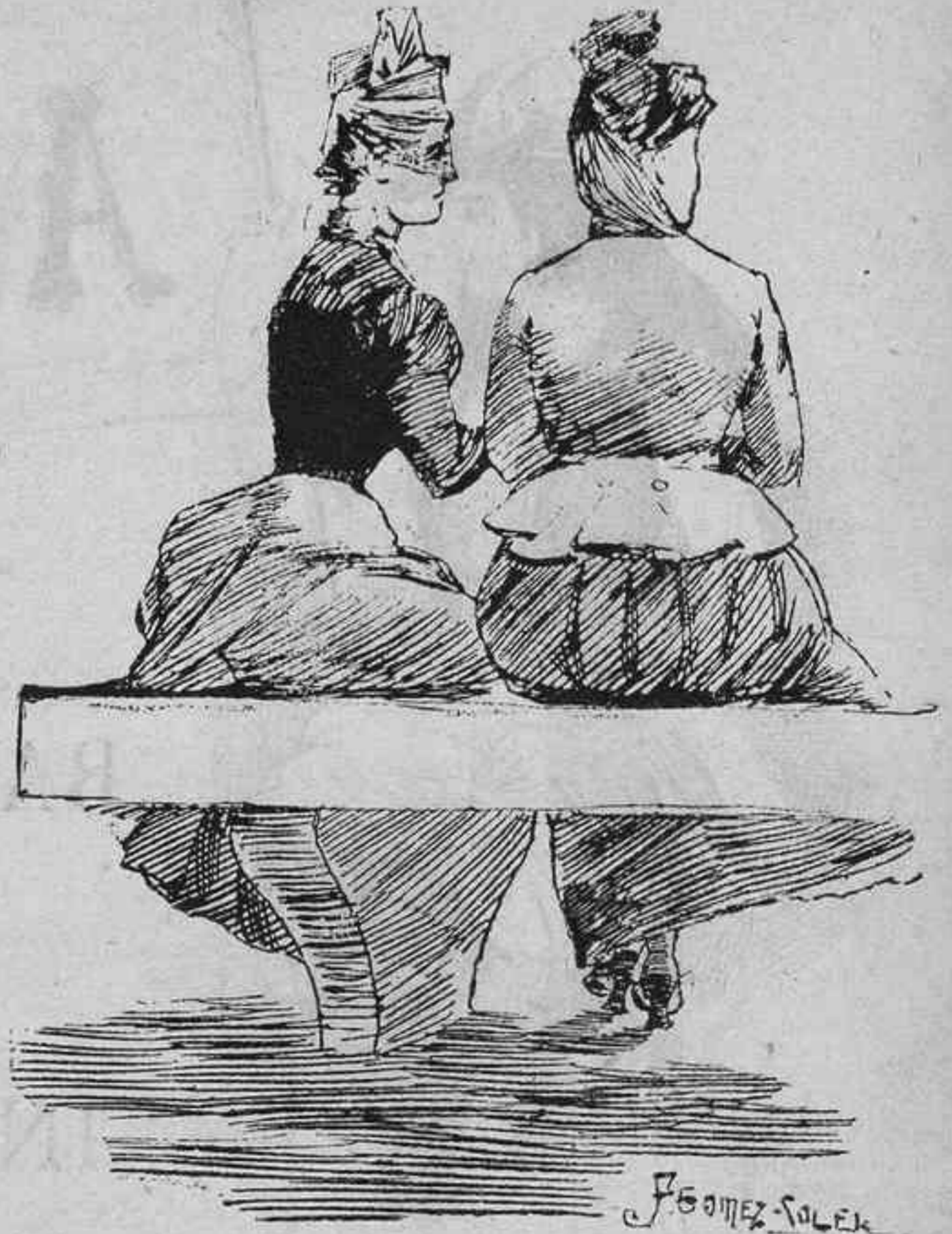
A mí que á *total* me vé
parlar de cosas aixís.
li vaig dir:—Si 'n fa no ho sè;
pero aixó serveix també
per *total* més al país.

SINONIMIA.

—Que ho fá, Pepet, ¿qué tens?
¿está *tot* especial?
—Que ho fá ¿tú no ho entens?
es que soch de *Total*

UN SARRALENCH.

SENYORAS... ECONÓMICAS.

—Ara passa 'l cobrador,
no 'ns moguém encara, Elvira:
quan ell sigui un trosset lluny,
tornarém á la cadira.

TRENCA-CLOSCAS.

CAMILA LADEA.

REUS.

Formar ab aquestas lletres lo títul de un aplaudit
drama catalá.

A. MULET.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	—Nom de dona.
7	9	2	6	8	7	5	2		—Ofici.
7	9	6	4	8	4	9			—Nom de dona.
7	3	5	6	7	9				—Ciutat espanyola.
1	2	3	6	9					—Fruyta.
1	5	2	5						—Nom d' home.
2	9	1							—Peix.
1	8								—Arbre.
6									—Consonant
2	5								—Nota musical.
1	5	3							—Part de la persona.
2	3	4	9						—Planta.
1	8	5	2	9					—Poble catalá
7	9	4	5	6	9				—Carrer de Barcelona.
2	9	2	2	9	7	9			—Arsenal espanyol.
1	2	3	4	5	6	7	8		—Nom d' home.
7	9	4	8	2	9	8	2	5	—Ofici.

LO VELL XARRAPA.

GEROGLÍFICH.

S 1 3
S 1 3
S 1 3

ELL.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.